

Боримська К. П.,

докторант кафедри обліку і аудиту,

Житомирський державний технологічний університет

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ОБЛІКОВО- АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК БАЗИС ЕКОНОМІЧНОГО ТА МЕНЕДЖЕРСЬКОГО КОМПОНЕНТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО БЕЗПЕКИ

Динамічність зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, що вимагає постійних змін у структурі управління та економічної безпеки суб'єктів господарювання, призводить до збільшення обсягу прийнятих управлінських рішень і зростання обсягів інформації. За таких умов нагальною виступає потреба в обліково-аналітичній інформації, що дозволяє діагностувати поточну діяльність підприємства, враховуючи усі ризики, ідентифіковані й оцінені системою бухгалтерського обліку, та передбачати майбутній розвиток суб'єкта господарювання, виходячи з прогнозних розрахунків.

Проте невідповідність обліково-аналітичної інформації, що формується в системі бухгалтерському обліку і звітності, якісним характеристикам інформації для цілей управління та системи економічної безпеки підприємства, фрагментарне представлення бухгалтерським обліком обліково-аналітичної інформації для цілей управління підприємства, використання різних методологічних прийомів (у т. ч. найгостріша проблема ідентифікації та оцінки ризиків у системі бухгалтерського обліку) призводить до викривлення інформації на підприємстві, несвоєчасного виявлення витоків інформації, яка становить комерційну таємницю тощо. Так, відповідно до результатів дослідження компанії «PricewaterhouseCoopers» (PwC) 40 % підприємств навіть не знають справжньої кількості інцидентів щодо витоків їх інформації з обмеженим доступом за минулий рік [1; 2].

Дія наведених факторів особливо актуалізується в сучасних умовах економічних змін і процесів соціально-економічного середовища — поширення маловивчених, слабоформалізованих і унікальних ризиків, посилення ролі антропогенного чинника у розвитку ризиків і просторово-географічного фактору ризику, а також процесів конвергенції галузей знань і видів діяльності.

Отже, концептуальна основа сучасної теорії бухгалтерського обліку лише в певній мірі відповідає вимогам інформаційного су-

спільства. Забезпечення достовірною бухгалтерською інформацією про множинні ризики й невизначеності ринкового середовища вимагає нового обсягу даних, їх структуризації, які необхідні для управління сучасним суб'єктом господарювання. У зв'язку з цим на основі методології системного дослідження нами запропонована концепція інтегрованої обліково-аналітичної системи для цілей економічної безпеки підприємства, яка повинна володіти низкою властивостей: неадитивність (сукупне функціонування різних взаємопов'язаних елементів породжують якісно нові функціональні властивості цілого, що не зводяться до суми властивостей його елементів), раціональність (характеризує ступінь задоволення вимог до системи, виконання запланованих цілей, що забезпечують ефективне використання потенціалу системи), емерджентність (цілі елементів системи не завжди співпадають з цілями системи), безперервність функціонування і розвитку (функціонування елементів визначає характер функціонування системи як цілого, і навпаки; одночасно система повинна бути спроможною до саморозвитку), розмірність (кількість компонентів системи і зв'язків між ними, з однієї сторони, має бути мінімальною для забезпечення її мобільності, з іншої сторони, достатньою для досягнення її цільової спрямованості), синергічність (ефективність функціонування системи не дорівнює сумі ефективностей функціонування її елементів; при позитивній взаємодії елементів досягається позитивний ефект синергії — ефект взаємодії, до досягнення якого слід прагнути), інерційність (характеризується швидкістю зміни вихідних параметрів системи у відповідь на зміни вхідних параметрів і параметрів її функціонування, середнім часом отримання результату при внесенні змін у параметри функціонування), адаптивність (присутності системи і її окремих елементів до умов зовнішнього та внутрішнього середовища, що змінюються) й трьома векторами своєї реалізації:

1. Формування нових методологічних механізмів, що сприяють забезпеченню економічної безпеки підприємства, на основі розробки інструментів комплексного управління ризиками, насамперед, якісного та інформаційно-когнітивного аспекту.

2. Розробка організаційних засад координації та інтеграції функцій бухгалтерської служби та служби економічної безпеки, а також інформаційно-аналітичної підтримки менеджменту в прийнятті рішень по ризиках.

3. Розвиток міждисциплінарної інтеграції у вирішенні завдань комплексного управління ризиками підприємства.

Методологічний аспект характеризується формуванням концептуальних положень систем бухгалтерського фінансового, управлінського, податкового, соціального й екологічного обліку, внутрішнього контролю, а також визначенням їх ролі у процесі управління підприємством. Організаційний аспект включає підходи до організаційної форми функціональних компонентів та визначення їх впливу на управління підприємством. Не претендуючи на бажану повноту викладу всього спектру проблем інформаційного забезпечення системи управління з боку бухгалтерського фінансового, управлінського, податкового, соціального й екологічного обліку, вважаємо, що розкриття запропонованих аспектів певною мірою сприятиме вдосконаленню обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. Проте переконані в тому, що синтез перерахованих вище елементів, об'єднання методологічного та організаційного аспекту, дозволить змінити методологію економічної безпеки підприємства, в основі якої буде закладена концепція формування інтегрованої обліково-аналітичної системи підприємства, спрямована на підвищення її ефективності й результативності в цілому.

Література

1. Как утекает информация? / [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.securelist.com/ru/analysis/>.

2. Утечка информации в 2010 году. WikiLeaks // Информационная безопасность. — 2010. — № 4. — С. 12—26.

УДК 005.935

Булкот Г. В.,

к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені В. Гетьмана»

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КИТРОЛЬ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ

Основною метою внутрішньогосподарського контролю є допомога керівництву краще керувати організацією та надавати раді директорів додаткових можливостей внутрішньогосподарського контролю. Впровадження системи внутрішньогосподарського контролю дозволяє керівництву зосередитися на переслідуванні